

Wat kan het coöperatieve model betekenen voor de kinderopvang in Vlaanderen?

“We schatten dat er in de nabije toekomst 15.000 à 25.000 nieuwe opvangplaatsen nodig zijn in de kinderopvang. Hoe we dit in de samenleving zullen aanpakken is niet zomaar een kwestie van cijfers”, zegt Jan Peeters, coördinator van het Expertisecentrum voor Opvoeding en Kinderopvang (VBJK). “In opdracht van Coopburo verkenden we welke ideeën en principes, eigen aan de coöperatieve kinderopvang, het pedagogisch beleid van de kinderopvang in Vlaanderen kunnen inspireren.”

Op 29 november aanstaande worden de resultaten van dit onderzoek bekend gemaakt tijdens een denkdag (zie hieronder). Ter voorbereiding organiseerde Coopburo een *Cooplabo*: tijdens een rondetafelgesprek met experts, ouders en koepelverenigingen uit de sector werden de eerste resultaten van het VBJK al eens afgetoetst en doorgepraat.

In een open en transparante sfeer noteerden we oa. de volgende uitspraken: 1) Ouders gedragen zich hoe langer hoe meer als klant. 2) Vereisten op vlak van kwaliteit en professionaliteit nemen alsmear toe. 3) Ouderbetrokkenheid is niet vanzelfsprekend. 4) Kinderopvang is geen big business, het wordt georganiseerd vanuit een hart voor kinderen en is niet winstgevend.

En toch. Het klimaat is vandaag rijp om kinderopvang coöperatief te organiseren met ouderbetrokkenheid. Want als het over hun kinderen gaat, hebben sommige ouders nood aan een ander pedagogisch project dan wat vandaag voorhanden is in de kinderopvang. Zo zweert de ene ouder bij uitsluitend biologische en natuurlijk voeding, en wil een andere ouder dat zijn kind zoveel mogelijk in de buitenlucht is. Omwille van beroepsomstandigheden hebben ze misschien eerder nood aan weekend- dan aan weekopvang? Kortom in oudercrèches vinden gelijkgezinden met dezelfde principes, noden en behoeften rond ouderschap en opvoeding elkaar.

VBJK en Coopburo noteren dan ook hoe langer hoe meer vragen rond ondernemerschap. Zowel individuen als kleine groepjes zijn vandaag op zoek naar mogelijkheden om tegemoet te komen aan een tekort aan plaatsen. Initiatieven om het heft in eigen handen te nemen (zelfhulp) en besluitvorming democratisch te organiseren zitten aldus in de lift.

Niet het warme water uitvinden...

De idee van coöperatieve kinderopvang is nieuw in Vlaanderen, maar – nuance - we zijn dit niet aan het uitvinden. In Frankrijk bijvoorbeeld, bestaan sinds eind jaren '60 de oudercrèches. Ze vertegenwoordigen vandaag ongeveer 6% van het aanbod.

Daar waar Vlaanderen eerder een vzw cultuur heeft, kenmerkt Italië zich door een traditionele coöperatie cultuur en dit niet alleen in de sector van de kinderopvang. De meesten zijn werknemerscoöperaties, oudercoöperaties zijn er niet.

In Zweden stelde VBJK dan wel weer een actieve en flexibele ouderbetrokkenheid vast. De preschoolse opvang focust zich op de 1 tot 6 jarigen en van de bijna 20% autonome preschoolse

organisaties is een op vier een oudercoöperatie.

Pioniers in Vlaanderen: keuzemogelijkheid voor ouders

En in Vlaanderen? Een voorbeeld van een oudercrèche is De Kleine Berg in Boechout. Twee vaste krachten en een enthousiaste ploeg ouders zijn er een vast onderdeel van de werking. Ook 't Sjokkepoeike in Hasselt verwacht een actieve inbreng en betrokkenheid van de ouders. Beiden werken binnen een vzw structuur omwille van de huidige beperkingen op vlak van subsidie en erkenningen en bestaan al zo'n 35 jaar. Hun ervaring leert dat wanneer je ouders écht verantwoordelijkheid geeft, ze dit ook 'oppakken'. Anderzijds stellen ze vast dat ouders met bijvoorbeeld één kind doorgaans 24 à 30 maanden nood aan kinderopvang. Dat is een korte periode en betekent dat je de ploeg aan ouders regelmatig moet vernieuwen. Continuïteit verzekeren is hierdoor een permanente uitdaging.

Hoewel er naast deze twee pioniers meer oudercrèches kunnen komen, beklemtonen de gesprekspartners ook dat dit soort opvang slechts één segment is van het hele kinderopvanglandschap. De bestaande modellen bieden evenzeer kwaliteitsvolle kinderopvang, oudercrèches zijn niet meer of beter maar bieden de ouders de mogelijkheid om actiever te participeren, ook in hun wijk of dorp. Om tot meer oudercrèches te komen, is sensibilisering noodzakelijk.

Uitdaging en potentieel

Want, zo stelde een van de deelnemers: "95% van de moeders die een eerste kind krijgen en naar kinderopvang brengen, betreuren dat dit zo plots en in een keer gebeurt. Bij oudercrèche is er wel een mogelijkheid tot overgang en is het loslaten niet zo plots." Hierop werd dan weer gereageerd dat veel jonge ouders dit nog niet weten tijdens de eerste zwangerschap. In het Vlaamse systeem is het bovendien zo dat wanneer je dit beseft, je al lang je plaats gereserveerd hebt.

Sensibilisering en bekendmaking wordt met andere woorden een belangrijke uitdaging voor Coopburo en de belangrijkste spelers uit de kinderopvangsector.

Een Cooplabo heeft als doelstelling om nieuwe toepassingsmogelijkheden te verkennen waar de coöperatieve organisatievorm een meerwaarde kan betekenen. Het is een 'rondetafel'-format waarbij Coopburo een 20-tal deelnemers samenbrengt vanuit verschillende invalshoeken/insteken, en dit enkel op uitnodiging. Er wordt telkens een thema 'uitgebeend' met de bedoeling om er verder concreet mee aan de slag te gaan.

Benieuwd naar meer info?

Kom dan op 29 november naar de denkdag Coöperatieve kinderopvang (zie hieronder!).

Contacteer Stéphanie De Smet – communicatieverantwoordelijke Coopburo – Stephanie.desmet@cera.be, www.coopburo.be

Wil jij ook de sleutels van je eigen opvang?

donderdag 29 november 2012 - Brussel
Van 9.00 uur tot max. 14.00 uur

VBJK en Coopburo nodigen uit!

Alle spelers in de kinderopvangsector,
ondernemers, ouders en toekomstige ouders

“Kinderopvang is een zaak van iedereen: van ouders, kinderen, organisatoren en de overheid. Laat ons samen de handen in elkaar slaan om verder werk te maken van kwalitatieve kinderopvang. De coöperatieven zijn hier een goed model voor.”

Jo Vandeurzen, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De eerste bevindingen en een gloednieuwe website over oudercrèches en coöperaties in de kinderopvang.
Dagvoorzitter: **Frank Cuyt**, algemeen directeur Vlaams Welzijnsverbond

Programma:

- 9.00 uur: Verwelkoming door **Jo Vandeurzen**, Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
- 9.20 uur: Sleutelbegrippen van coöperatief ondernemen door **Lieve Jacobs**, coördinator Coopburo
- 9.50 uur: Inspiratie uit het buitenland over coöperatieve kinderopvang door **Jan Peeters**, coördinator VBJK, Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen
- 10.20 uur: Pedagogische code voor coöperatieve kinderopvang door **Ellen Rutgeerts**, projectverantwoordelijke VBJK
- 10.50 uur: Inloggen naar de toekomst: de opinie van Kind en Gezin over coöperatieve kinderopvang, door **Bart Reel**, stafmedewerker zelfstandig ondernemen in de kinderopvang, Kind en Gezin
- 11.00 uur: Samen ondernemen in de kinderopvang: korte voorstelling van de markt door **Frank Cuyt**, algemeen directeur Vlaams Welzijnsverbond
- 11.20 uur: Broodjeslunch en markt met interactie met sleutelactoren. De do's en don'ts voor starters, het nieuwe decreet kinderopvang, de voordelen van ouderparticipatie, goede praktijken, ...
- 14.00 uur: Afsluiting van de denkdag

Praktisch:

Locatie: Zaal De Schelp - Vlaams Parlement - Brussel

Inschrijvingen mogelijk via www.cera.be

Prijs deelname 10 euro

Info: www.coopburo.be - www.VBJK.be